

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre . 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy óra 1 " — "
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE.

Szerkesztőség:

és
Kiadóhivatal:
F. u. cz. Simonffy-ház,
a városházával szemben.

Hirdetések a legnérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnekfel.



Debreczeni egyetem.

— A holnapi értekezlet alkalmára. —

Debreczen, Október 26.

(G. I.) A legmagyarabb város, a nagy alföldi Metropolis fiai lélekemelő tanácskozássra sereglenek holnap Debreczen tanácsstermébe.

A kiket pedig lelkeknek magasztos fellángolása vezérelt, azok háromszoros nemes érzést hoznak e helyre.

Át vannak azok hatva szívök mélyéig a magyar hazafiság, a hitbuzgó protestánsizmus, úgy szintén a szülőváros, és Debreczenünk szeretetének büszke érzése által, mert holnap egyaránt kér áldozatot a haza, a vallás és a város, amidőn a debreczeni egyetem létesítésének kell lendületet és irányt nyernie.

Arról van szó, hogy a midőn az ország nagy városai kérve-kérik a törvényhozástól, a kormánytól és a trón számolyát is ostromolják azért, hogy más városársaik rovására, falaik között létesüljön a harmadik magyar egyetem; midőn a kormányférfiak eleve kijelentették, hogy az államnak évek hosszú során keresztül nincs módjában a harmadik egyetem felállítására, bár ennek szükségét mélyen átérzik és ösmerik maguk:

akkor Debreczen saját polgárainak, de a körüle fekvő megyéknek és váro-

soknak, valamint protestáns testvéreinknek segítségével, önmaga létesítse az egyetemet, ajándékot nyújtva az ezeréves fennállását megünnepelni készülő Magyarhaza kulturájának és a protestánsizmus ügyének, ugyszintén a városnak, a mely egyetemi városává emelkedvén, még inkább gőczpontjává és fővárosává válik a magyar Alföldnek!

A debreczeni egyetem sorsa függ a holnapi értekezlettől, melyre Debreczen összeességét lelkes szavakkal hívták meg a tiszántuli ev. ref. kerület püspöke, Hajdumegye és Debreczen szab. kir. város főispánja, valamint Debreczen polgármestere.

Ettől az értekezlettől nagy részben függ az ügy sikere, mert ekkor fog kitünni, hogy Debreczen lakossága át van-e kellőleg hatva a szent cél fontossága által s ki fog tünni, mekkora mértékben lelkesedik közönsége a nemzeti közmívelődés e nagyfontosságú ügye iránt és ki fog végre tünni, hogy áldozatkészsége képes leend-e azt méltóan felkarolni s a teljesülés küszöbéig segíteni!

Mert hogyha Debreczen csakugyan megmozdul, ha érdeklődése az áldozatkészség impozáns tényeiben fog nyilatkozni, akkor a tesvéri érzelmű megyék és városok, a hazai protestánsizmus és minden az eszme kivételének támogatására hivatott tényező, az eszméhez és

önmagához méltóan követné a szép példaadást.

Közönyre azonban közöny lenne mind e tényezők felelete. Debreczen nem volna többé az évszázadok óta ösmert, hitért, hazáért, tudományért és városért minden áldozatra kész régi Debreczen és nem volna már a kálvinista Róma, melyben az egyházak, iskolák és közintézetek dusakká és fényesekké alakultak a nemes város és fainak ajánldékai által.

Vajon holnap közöttünk lesznek-e ama nagyok szellemei, kiknek nevéhez van fűzve a templomoknak, a tudomány csarnokainak és közintézeteknek felvirágozása?

Lélekből ott lesznek-e a nagy alapítók, a közézelok jóltévői, kiknek emlékünnepét megtülik az utókor hálás fiai?

Vagy távol maradhatnak-e az élő jelesek, kiknek jótékonyaságuk ösmertes és a kik megszentelték szorgalmuk gyümöleseit, a midőn azokból már részt helyeztek a közjó különböző oltáira?

Bizonyára megjelennek a megdicsőültek, hogy buzdítsanak; megjelennek az élők, hogy dicsőséget szerezzenek, — mert valóban új dicsőség készül most Debreczennek, a melyért küzdeni és áldozni „nagy és szép gondolat!”

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A Chicago-nap.

— 1893. Okt. 19. —

(Chicago-i levél.)

— Irta: **Komlóssy Miklós** —

Huszonkét évvel ezelőtt O'Leary asszony tehene feldöntötte fejés közben a lámpát, az ől meggyuladt és ettől az akkor mintegy 280,000 lakossal bíró Chicago csaknem teljesen leégett. Három napig tartott a nagy tüzvéz és ezer-meg ezer család maradt bajléktalanul.

A kár többre ment 200 millió dollárnál. De a nép nem csüggedt, csakhamar hozzá látott a munkához, és rövid két évtized alatt felépített egy hatalmas várost, melynek palotái nagyobbak és magasabbak mint akár melyik világ-városéi, a lakossága pedig husz év alatt megnégyeszeresződött.

Midőn Amerika felfedezésének az idén négyszáz éves jubileumát akarták megünnepelni, minden nagyobb város pályázott, de Chicago nyerte el a pálmát a világkiállítás megtartására.

Rövid két év alatt az 560 sere területű Jackson-parkban olyan kiállítási épületeket emelt, olyan hatalmas dimenziókkal és óriási — (22 millió dollár) költséggel, hogy a világ elkezdett ámulni és bámulni. Bejárta a híre rövid időn az egész földtekét, és ötvenhárom nemzet és majd ugyanannyi gyarmat küldött tárgyakat a kiállításra, csak Magyarország maradt el.

Építészeti és művészeti tekintetben, valamint a helyiség megválasztásában ez a Columbiusi kiállítás felülmúl minden eddigi látottakat.

A ki egyszer megtekintette a „Court of Honor“-t, az soha e látványt el nem feledí. Reed Thomas, a mult congressus vezetője így kiáltott fel: „Uram! miért nem készíthettük el ezt márványból, hogy ezredévek múlva láthatóak volna utódaink, mire voltunk képesek a tizenkilencedik század utolsó éveiben!”

Ha az ember az adminisztráció épülete előtt megáll, felséges a látvány. — Mintegy fél angolmérföldnyire a Michigan tó partján emelkedik a Perystile, — hatalmas kapuja tetején a Columbus Quadrugával.

— A két épület között van a laguna, melyen velencei gondolák született olasz hajósokkal és naphtha gőzöskök sikamlanak tovább. Balra van a világ legnagyobb fedett épülete, a gyárosok és iparosok palotája, 32 acres területen. Ebben vannak a nemzetek iparművészeti czikkeit. Jobbra a gazdasági palota a lehető legzebb állati szobrokkal. — E mellett a gépkiallítás épülete gyönyörű szép tornyával. Az ember szemé előtt pedig a Mc-Monais szökőkút karcu alakjaival önti a vizet. Ettől jobbra és balra van a két óriási villanyos szökőkút s ha aztán este ezek ragyogó sugaraikat szívárványszímben fellövellik, az iparpataról pedig egy hatalmas villany napot a Mc-Monais kutra irányoznak, az összes épületeken kigyulnas az ezer meg ezernyi tündöklő lámpák, az adminisztráció épületén körös-körül pedig óriási fáklyák égnek: a „Hail Columbia“ zenéjénél el merenghetnek a világ minden zugából ide vándorolt lelkek és elmondhatják, hogy ilyet csak egy szabad nemzet teremthetett.

Könyvek, egész irodalom fog e kiállításnak nyomában megjelenni, röviden leírni ezt lehetetlen. Hiszen ha a látogató haza megy és

kérdik, hogy beszéljen a kiállításról, rábámul a kérdezőkre és naivul azt jegyzi meg: Menjetek, nézzétek, azt látni kell!

És jönnek az emberek, bár későn. — Május, Junius esős és hideg volt, — a new-yorki sajtó pedig féltékeny dühében, hogy nem ők kapták meg, kigyót, békát kiállított a kiállításra. — Julius, Agusztus hónapokban a financialis panique alatt nyugótt a nemzet; az emberek nem jöttek, eldugták a pénzüket. Végre Szeptemberben elszórtak a felbök, kiderült a láthatár. A kiállítás igazgatósága mindentéle látványokat rendezett. Minden államnak, minden nemzetnek volt egy specialis napja kitűzve.

Ezek között legnagyobb látogatottságnak örvendettek: a német nemzeté 165,000, Egyesült-Államoké 284,000, Illinois államé 244,000, New-York államé 160,000, Kaliforniáé 230,000, Lengyelek napja 222,000 fizetővel és így tovább, míg október 9-ikén volt Chicago városának a napja. Erre olyan előkészületeket tettek, a melyekre csak Chicago képes. Volt olyan menet, elől a kétszáz chicago-városi huszárokkal, mely hat órán át tartott. — Különféle diszkocsikon a negyvennégy állam, évszamaikkal, mikor bevétettek az Unióba, majd Chicago jött 60 év előtt, mikor csak két házból állott. Aztán a Dearborn erősség, mely sokszor megvédte a népet az indiánok zaklatásaitól. Ezer hang énekelte a Marseillais-t, Wacht am Rhein-t, orosz, osztrák és Keller amerikai Hymnusát. Pont déli 12 órakor megkondult az új szabadság-harang, melyet az idén öntöttek a megrepedt philadelphi mintájára; két indus tönök húzta.

A polgármester Harrison Carter (a ki Budapesten is megfordult világtörli utjában)

— **Belföldi hírek.** (P o z s o n y m e g y e f ő i s p á n j á v á) Szalavszky Gyula, volt belügyi államtitkár és Trencsén-megye főispánját nevezték ki, a ki ideiglenesen fogja végezni mindkét megyénél a főispáni teendőket. — (A p r o t e s t á n s e g y h á z a k) évi dotációját a képviselőház pénzügyi bizottsága 100,000 frtról 120,000 frtra emelte fel. — (A m a h a r a d z s a) tiszteletére Ő felsége t. nap ebédet adott. A maharadzsa ma reggel távozott Budapestről. — (A k é p v i s e l ő h á z) nov. 3-án fog ülést tartani, mely napon a pénzügyi bizottság előadója betérjeszti a Házhoz a bizottság jelentését a költségvetésről. — (A n a g y i k l ó d i) kerület szabadelvűpárti képviselőjévé Vass Béla gróf nagybirtokos megválasztott. — (A d u n a m e l l é k i) ev. ref. egyházkerület közgyűlésén tárgyalták a kultuszminiszter leiratát az anyakönyvek kiigazítása tárgyában. A közgyűlés elhatározta, hogy kihirdeti ugyan a rendeletet, de egyttal felír a miniszterhez, kérve annak hatályon kívül helyezését. — (A k a r l ó c z a i) püspök-választó zsinatnak október 30-ára való összehívását a király jóváhagyta. — (T u r ó c z v á r m e g y e) közgyűlésén tárgyalták Nógrádvármegyének a nemzetiségi sajtómegrendezésére vonatkozó átvitatást; Beniczky alispán indítványára a közgyűlés felkéri a kormányt, hogy e kihágások korlátozása végett a felelősségre vont izgatók ne államfőháza, hanem fegyházra ítéltesse. Valamint arra is, hogy egy hazafias tót lap és hazafias tót olvasmányokról gondoskodják. — (A h a d s e r e g u j f e l e s k e t é s é t) rendelte el Ő Felsége november 1-ére. — (B e ö t h y L á s z l ó) Biharmegye főispánja tegnap foglalta el hivatalát a megyei közgyűlésen. Ez alkalommal elmondotta programját s melegen emlékezett meg elődjéről b. Döry főispánról is.

— **Külföldi hírek.** (A k ü l ü g y m i n i s z t e r s z a b a d s á g o n.) Mint Bécsből írják alapoknak, gróf Kálnoky külügyminiszter még e hét végén három-négy hétre szabadságra megy vagy Svájcba vagy Felső-olaszországba. November közepe táján tér majd csak vissza Bécsbe. — (N e g y v e n e z e r u t a s i n g y e n.) A berlin-stettini vonaton elkövetett nagy család ügyében eddig 26 vasuti tisztet és számos utast letartóztattak. Egy vallomás szerint negyven ezer utas utazott ingyen Berlin és

Stettin között. — (A z o s z t r á k v á l s á g.) Gróf Kálnoky Gusztáv külügyminiszternek szabadságát az osztrák kormánykörökben úgy magyarázzák, hogy gróf Taaff-nak a maga állására nézve, a saját nyilatkozatai szerint, semmiféle aggályai nincsenek, akárhogy fejlődik is a válság. T a a f f e n a k t e g n a p e. értekezlete Javorskyval és gróf Hohenwarthtal azt a bizonyosságot szerezte neki hogy a Hohenwarth-klub és a lenyelek Taaffe megmaradását minden esetre határozottan kívánják, s hogy olyan kompromisszumra készek, amely a választási jogot konzervatív és önkormányzati alapon kiterjesztené — (A p á r i s i u j s á g o k) jelentik, hogy a császár 1894-ben megátogaja Párist. Ugyanekkor Vilmos császár és Umberto olasz király is találkozni fognak a génuai német-olasz hajóhad manővereken.

Papirszeletek.

(Fantázia — holnapra. — A kályha. — Csehek és a zsidó istenisztelet. — „Egy-két eset nem számít.” — A három jubiláns. — Gróf Klebersberg Zdenko. — A kimerítő szónok.)

De milyen szép is lenne, ha holnap a város kiválóságai egymásután lépnének a zöldasztalhoz s a rajta kiterített ivre oda jegyznék adományaikat a debreczeni egyetemre!

Vagy ha egymásután lépnének elő a város gazdag polgárai, kijelentve, hogy önkéntes adójuk ezuttal sem fog szegénnyel elmaradni a nekik virilis jogot szerző adó mögött!

Aggastyánok jelentenek ki, hogy végakarattuk kinyilatkoztatásakor gondoskodni fognak a városról, melynek jó puha földjében kérnek csöndes nyughelyet. . . .

Templomok kö-falai, orgonák zenéje, hangok zugása, jótéteményesek hála imája dicséri az elődöket. Az utódok neve ott fog díszleni az A l m a m a t e r márvány-tábláin. Arany tettek jutalma arany betűkkel.

Vajon merész fantázia kell-mindennek elképzeléséhez? Gondolatnak nem rossz, és nem is kivihetetlen, csak meg kell kísérteni.

A szegény újságírónak azonban arany lehet az érzése, aczébből a tolla. — Ezzel az

arannyal, ezzel az aczéllal szolgáljuk is már a nemes ügyet.

Ugyan főzzenek le másféle v a l u t á v a l a nagyurak és a gazdagok!

A beszerce-bányai róm. kath. templomban elhatározták hogy a pápáért való szokásos imádságot ezután magyarul fogják elmondani és ugyanekkor 1200 forint értékű új kályhát is helyeztek el a templomban.

A magyar ima s a pápáért való fohászkodás buzgó volta örvendetes. Fennforog azonban ama gyanunk, hogy a kályháknak, az egész ségi feladatokon kívül, meglesz az a célja is, hogy a sláv ajku híveket először a m a g y a r n y e l v, másodsor a p á p a iránt hevítse forróbb érzelmekre!

Az ifjú csehek azt követelik, hogy a csehországi zsidóság tartson cseh nyelvű isteni tiszteleteket. Azzal fenyegetik a zsidókat, hogy máskülönb — csehül lesznek!

De hát a csehek azt akarják, hogy a jó Isten Libusával az öleiben trónoljon a menyországbán, Nepomuki Szent János neveztesse ki a monarchia védszentjévé, az összes mennyei ének- és zenekarok igazgatójává pedig valamelyik cseh karmester neveztesse ki.

Hogy válnának az ifjú csehek — öreg csehekké, de mindjárt!

„Egy-két eset nem számít. . .” Igy felelt R á t h Károly, Budapest fő- és szék. város podesztája Ő felségének, a ki a kolera felől kérdezősködött.

Azért van hát a fővárosban á l l a n d ó kolera, mert az „egy-két esettel” nem számolnak!

Jó kedve lehet most a magyar hazának!
Szép Magyarországon hárman jubilálnak,
Nagy éljent kiáltunk hát mindahármanak,

Az első jubiláns lesz főherceg József,
Ki honvédség felett félszázada jó c h e f,
Emléke e hónap örökké való lesz.

A másik jubiláns érsekünk S a m a s s a,
A bú ne apassza, kedve legyen massza,
Teljék, mint Egerben — a n e m o n i s k a s s a.

Harmadik — s a d o l g ő b e n n e k u l m i n á l —
J ó k a i M ó r, a k i s z i n t é n m e g j u b i l á l,
Kinek trón és kunyhó szívesen gratulál.

Nem sokára pedig jó a nagy gaudium,
Következik majd a legfőbb jubileum,
Nemzet-jubileum jó, a millennium!

Klebersberg gróf ur, a ki Bokroszt a halálba kergette, még egy cikket en neki megy a elhunyt emlékének.

Persze, persze! Halottak estéje közeledik s ezen az estén ki-ki olyan világot gyújt, a milyen tőle telik.

Azt olvassuk egy lapban, hogy a parlamenti szónokok közül H o r á n s z k y Nándor meríti ki — legteljesebben a tárgyát.

Valóban kimeríti a tárgyat, ugy szintén — h a l l g a t ó i t i s!

Gasparone.

T. M. K. E.

„Tisza-vidéki magyar közművelődési egyesület.”

Mikor ezt a címet először leirtam, még voltam róla győződve, hogy sokan talán merésznek fogják találni azt a tervet, a mely egy ily kulturegyesület megalakítását czélozza. De

hatalmas beszédet mondott. Ezután megharsantak a fanfare-kürtök, a szöveg ez volt:

Peace on earth, good will to men,
Brothers all, from every zone,
To God, our father, him alone.
Sing we Bethel's song again.
Peace on earth, good will to men!

Magyarul: Béke a földön, üdv az embereknek, testvéreink a világ minden zónájából. Istenhez, miatyánkhoz énekeljünk ismét, Bethel zsolozsmáját, Béke a földön, üdv az embereknek.

Háromnegyed millió embernél több volt a bekerített helyen. — Kétszer annyi mint a párisi kiállítás legnagyobb napján — Moszkva lerombolása, Róma égése, Jeruzsalem ostroma, vagy akármilyen világrendítő eset ilyen tömeget nem látott együtt. Hétszázötvenhat ezer ember fizetett bemenni díjat, és csak negyven ezer ment be szabad jeggyel, kiszolgáló e nagy tömeget. — Négy haláleset és tizenhat nagyobb sérülés történt. — Másnap több mint háromszáz ezer fizető látogató volt, tehát két nap alatt egy millió fölül. — A kiállítás deficitje megszünt, minden adósságát kifizette, kivéven a részvényesek járulékát, a kik nem számítottak ugyan semmire, de ha a látogatók ily tömegben érkeznek, még is csak kapnak valamit. Október 31 ikén a kiállítás, melyhez hasonló még eddig nem létezett, be fog záródni de már most is komolyan foglalkoztatja az intézőket, hogy mit fognak csinálni az ideiglenesen emelt épületekkel. Nagy része valószínűleg árvérésen fog poton áron elkönyvetégetni.

Az idegen nemzetek között minden esetre — N é m e t o r s z á g á l l e l s ő h e l y e n. — Nagy összeget fordíthattak rá, tetterős fiatal császárjuk vezetése alatt. F r a n c z i a o r s z á g n a k i t t i s k ö n n y ű v o l t s z é p k i á l l i t á s t r e n d e z n i, h i s z e n n e m o l y r é g e n v o l t a z ö v é k, v o l t m i t k ű d e n i. O l a s z o r s z á g n e m k a p o t t e l é g h e l y e t m ű k i n c s e i e l h e l y e z é s é r e, O r o s z o r s z á g g y ö n y ö r ű b r o n z - f i g u r á i v a l, S w e i z ó r á i v a l é s f a r a g v á n y a i v a l t ű n t k i. O s z t r á k o r s z á g o t k i s e g i t e t t e a s o k s z é p c s e h ű v e g é s p o r c e l l á n. J a p á n k ű l ö n ö s e n k i t e t t m a g á é r t, e z é l é n k ű g y e s e m b e r k é k s o k a t k ö l t ö t t e k, s o k a t h o z t a k d e s o k a t i s a d t a k e l. — N a g y - B r i t t a n i a a k ö z l e k e d é s i p a l o t á b a n h a j ó m i n t á i v a l f e l ű l m ű l m i n d e n n e m z e t e t. — I n d i a, S i a m, C e y l o n, C h i n a, J a v a, A u s t r a l i a m i n d i g e n é r d e k e s e n m u t a t t á k b e k e l e t i p o m p á j u k a t. C s a k M a g y a r o r s z á g, m e l y e r e d é v e s f e n n á l l á s á n a k e m l é k e t k i á l l i t á s s a l a k a r j a m e g ű n n e p e l n i, n i n c s e h o l. J á r a y S á n d o r b é c s i m ű a s t a l o s f e n s é g e s M e t t e r n i c h s z o b á j a, S c h l e s i n g e r b é c s i c z i p é s z s z e g e d i p a r i k á j a é s R o h o n c z y G i d a k o r c s o l y á i, e z m i n d e n a m i e g y k i s m a g y a r j u s t v i n d i k á l h a t m a g á n a k. T a l á n b o r t á l l i t o t t k i v a l a k i, d e n e m l á t t a m. H o g y n é z ű n k m i a j ö v ő b e, h a i l y ó r i á s i a p a t h i á b a n s z e n v e d ű n k?

Hej de sokat tanulhattak volna pedig a magyarok, ha meglátogatják e kiállítást! Ősmeretséget köthettek volna a világ minden nemzetével, és ha nem is résztvételre, de a millenniumi kiállítás meglátogatására meghívhatták volna az utazni, látni, tapasztalni, tanulni szerető embereket.

azt is egész
egy ember
véssé kecske
hivólag han
munkat s
leti Magyar
nek gondol
solhattam v
vel, mondha
eszmét, a k
másoknál n
Nem
szavidéki m
leges mega
zélhető mű
kedni, majd
csupán az
magamra vo
tisza-vidéki
azt e lap is
megalakulás
megjelölte
is. A tisza-
reczenben,
letre kíván
Szigetrol
mint közele
dése egyönr
tétessék az
Neker
tem az első
gál a dolog
habozom k
Debrecz
tottak é
lelkesü
löképen
addig pu
értekez
dásán n
tetü agitá
lassan mo
meinek az
tudatában
vagy márm
nekünk, a
leszünk m
hívei és
ügyének.
Megg
endőt
nak kel
nem kétlem
zik az idej
módozatait
tettünk. A
kivüi azon
a cselekvés
ben egy má
érdekelben
dalmi erőkt
Az e
fias kötele
tisza-vidéki
ségét, de
nősen
— mint
nem á
harcz
söt újabb
gával, mint
let nélkül
kell ört ál
megyek ma
Mi, a
közvetlen
üzelmek: ol
a Nyírség
ségünket t
és tevékeny
be nem
tünk azok
belényesi
minden
hathat
anya gi
Nem
mert hisze
désnek esz
volna i,
venni, vaze

azt is egészen bizonyosra vettem, hogy nem egy ember gondolkozóba fog esni e nem kevéssé kecségetően, de mindenesetre küzdelemre hívólag hangzó terv fölött és ismerve társadalmunkat s a vidék, közelebről a mi északkeleti Magyarországnak lokalpatriotikus embereinek gondolkozás módját, — akár előre megjósolhattam volna, hogy azok fogják nagyobb erővel, mondhatnám lelkesedéssel pártfogolni az eszmét, a kiknek a bekövetkezendő kivitelben másoknál nagyobb küzdelmük és kitartásuk lesz.

Nem szándékozom ezuttal magára a Tiszavidéki magyar közművelődési egyesület" esetleges megalakulására, annak módjára elképzelhető működésére és szervezetére kiterjeszkedni, majd lesz erre még alkalmam. — Most csupán az adja a bátorságot szerényszavammal magamra vonni az érdeklődők figyelmét, hogy a tiszavidéki sajtó több organumában, — mint azt e lap is reprodukálta — a kultur-egyesület megalakulását pártoló hangok emelkedtek és megjelölték némelyik a legközelebbi tenni valót is. A tiszavidéki városok hírlapíróit egy Debreczenben, mint központban tartandó értekezletre kívánja dr. Hollósy István Marmaros-Szigetrol összehívni, hogy ennek a sajtónak, mint közelebről érdekeit tényezőnek a működése egyöntetűvé, mondhatnám organikus-tétessé az agitációra vonatkozólag.

Nekem, mint a ki épen a sajtó útján tettem az első lépést ez ügyben, örömmel szolgál a dolog ennyire haladt állapota, bár nem bazonozom kijelenteni, hogy a mig magában Debreczen városában a tenni hivatalosított és bizonyos tenni szivesen lelkesülők figyelme e tárgyra kellőképpen összpontosítva nincsen, addig pusztán magának a sajtónak értekezlete az ügy aktív előhaladásán nem sokat segítene. Az egyöntetű agitáció, a hatalmas vidék egy kevéssé lassan mozgó népének, egyes helyek őrsemeinek az érdekközösségbe vonása anélkül is tudatában van egy a szatmári, szabócsi, bihari vagy marmarosi sajtó lelkes munkasainak, mint nekünk, a kik az ős Debreczen falai között leszünk majd — hiszem és remélem — igaz hűvei és szolgálói a magyar kultúra szent ügyének.

Meggyőződése, hogy Debreczennek, a lendő természet szerű központnak kell megmozdulni előbb és nem kétkem, hogy ennek nemsokára el is érkezik az ideje. A mig csak az előleges lelkesítés módozatait tárgyalhatjuk, addig még nem sokat tettünk, a mindenkori buzgó debreczeni sajtón kívül azon hathatós társadalmi tényezőknél kell a cselekvés terére lépniök, a melyek most részben egy más, szintén miadnyájunk szent ügye érdekében buzgólkodnak, részben a vezető társadalmi erőktől várják a kitépést.

Az erők összpontosítására törekedni hazafias kötelessége mindazoknak, a kik érzik egy tiszavidéki magyar közművelődési egyesület szükségét, de kötelességük külföldön is az olya n o k n a k, a kik — mint mi debreczeniek — nem állunk közvetlenül a harcban a sok tekintetben politikusan, sőt újabb időkben merészen vezetett román ligával, mint a hogy minden közművelődési egyesület nélkül is napról napra hazafias buzgalommal kell őrt állania főként Szatmár- és Biharvármegyék magyar középosztályu társadalmának.

Mi, a kik fejszónálva veszünk tudomást a közvetlen szomszédságunkban folyó gyalázatos üzemekről Nyir-Adonyban, Ér-Körtvélyesen és a Nyírség több más községében, csak kötelességünket teljesítjük, ha nemzeties buzgóságunk és tevékenységünk közvetlenül igénybe nem vett erejével segélyre sietünk azoknak, a kik a csefalusi agitátor és a belényesi kolónia hatása ellen bennünk, mindenkori büszke magyarokban hathatós erkölcsi és — mondjuk ki — anyagi támogatásra vágnak találni.

Nem konkurrenzia ez az újabb tömörülés, mert hiszen a hazafiság terén a féltékenykedésnek eszünkbe sem szabad jutni. De ha az volna is, ogy nemes verseny, a melyben részt venni, vezető szerepet vinni városunk erkölcsi

és anyagi erejénél fogva mintegy lokális becsületbeli kötelességünk.

Hogy szükség van a tette, azzal felesleges csak egy sornyi helyet is hiába elfoglalnom itt. Tény, hogy körülünk északra és délre a merre csak nézünk, nem úgy van, mint a mit is z t a m a g y a r D e b r e c z e n ü n k b e n. Ennyit elég mondani a kötelességre figyelmeztetésül.

Mozduljon meg Debreczen társadalmis, mert a havas ott a felső Tiszánál már mozog. Ne a hírlapírók értekezzenek most, hanem azok, a kiket a hírlapírók értekezletek kellene tette hívni és ők vegyék kezükbe a kezdeményezést. Ez már tett, ez már látható valami. A sajtó — hiszem — úgy is megteszi a magáét.

Boldisár Kálmán dr.

Színház.

* **A színház köréből.** Ma S a r d o u „Fernandé“ja kerül színi színházunkban. Ezt a darabot 1874-ben játszották nálunk először. A mikor a főszerepeket T ö r ö k n é, R ó n a i n é F o l t é n y i n é, E g y ü d, M á n d o k i s a t. játszották „Liliomfi“. Szigligeti Ede kitűnő bohózata, a mely nálunk pénteken kerül színi, Debreczenben évek óta nem adatott. Pénteken a darab a maga eredeti teljességében kardalokkal, táncszal sat. fog színi kerülni

Vegyes hírek.

* **A szerb hadsereg.** Egy belgrádi levél nem a legkedvezőbb hangon szól a Kragujeváczon imént lefolyt hadgyakorlatokról, amelyeken a király is jelen volt. A tudósító benyomása az hogy a szerb hadsereg hanyatlóban van. E tekintetve attól, hogy a erőbb csapat híjával van a kipróbált és tapasztalt vezetőknek, már maga a csapatok felszerelése is szána mas benyomást tesz. A tartalékos lovasság kizárólag polgári ruhát viselt. Mindennek tetejébe pedig a lehető legrosszabb lábon állott a fegyelem, nem is szólva arról hogy a radikális tartalékosok legtöbbje kutyába sem vette a katonai behívót, mert abban a hitben él, hogy respektálják pártállását és nem büntetik meg. Ezt a feltevést igazolta dr. Zivkovics esete aki tagja a radikális pártnak és a ki háromszoros behívás dacára sem jelent meg katonai előjáró-ága előtt. Parancsnoka erre őrséget küldött utána, Zivkovics az őrség elől elhajtott a — hadügy miniszterhez, a ki aztán az illető parancsnokot — áthelyezte. Persze így nehéz a fegyelmet fenntartani.

— **Orvosi honoráriumok.** A belügyminiszter rendeletileg szabályozta az orvosi honoráriumok kérdését. Meg van tervezetében állapítva az egyszeri látogatás díja s meg a csak elképzelhető műtéttel járó munka arányában. Budapestben például egyes nappali látogatás díja 2 frt lesz, az éjjeli 4 forint. Oly városokban, melyeknek lakossága több tízezer léleknel, 1 frt 50 krajczár a nappali, 2 frt az éjjeli látogatás díja; 10 ezernél kevesebb lakosságú városban 1 frt jár az orvosnak nappal, 1 frt 50 kr éjjel. Komolyabb természetű műtéteknél nincs ugyan, így egy határozott összeg megállapítva, hanem csak így 100 — 200 forint, de per esetén még is van valami fogantyúja a bírónak. Legalább annyit tud hogy 100-nál kevesebbet 200-nál többet nem ítélhet meg egy vesekimetszésért. Csupán előzetes tájékozással soroljuk fel néhány műtétnek a tisztelt-díját. Sebmosás 2 — 10 fr. kisebb „alképlétek“ kiirtása 10 — 20, nagyobbaké 50 — 100. „heveny ficam“ helyreigazítása 25 idültté 50, massage 3 — 5, csontkaparás 5 — 35, ütőer lekötése 10 — 30, altatás 15, gyomormosás 3 — 5 frt. Külön díjszabása lesz a szemorvos műtéteknél. Nevezetesen a szemvizsgálat 3 — 5, szemszór átplántálása 20, könnytömölő megnyitása 5, szivárvány-hártya előlése 5 — 10, utóhályog operálás 25, kancsalsági műtét 20 — 30 frt. A fog kihuzásának is nem egy az ára, amint hogy a ki próbálta, tudja is, hogy egyik fog könnyebben jön ki mint a másik. Ezért 3 — 5 forint van megállapítva egy fog kihuzásáért, de vizsgálatul mindjárt hozzá tehetjük hogy minden további fogért csak 1 forint jár. A fog egyéb kezelésére s általában a műfogakra is-

mét egy egész sora van megállapítva a díjazásnak. Így pl. egy fog tömése cementtel vagy amalgalummal 3 — 10, egy aranytömés 6 — 30, elferdített fog helyreigazítása 15. egész fogsor 50 frt. Egy teljes műfogzat 100 forint.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

A királyi táblán hivatalosórok a szegéd és kezelő hivatalokban d. e. 8 — 12, d. u. 2 — 5 óráig tartatnak — Az igtató, kiadó-hivatal és az irattár a felelőnek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9 — 11, d. u. 3 — 4 óra közt; vasárnapokon és ünneppapokon d. e. 10 — 11 óra közt.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni távirda hivatalnál október 26-án: Változó, derült hűvös.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva a hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3 — 5-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

A debreczeni állami időjelző állomás jelentése. 1893. Október hó 26-án reggeli 7 órakor Hőmérséklet 5. C. fok. Légnymás 769.7 millim. Szélirány Szélesend. Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óráig — millim. Úgy nevezű idő alatt legmagasabb hőmérséklet 10 fok. Legalacsonyabb hőm. 00 fok.

Séta hangverseny a Margit fürdőben minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Színházi előadások kezdete este 7 órakor.

Okt. 27-én d. u. 4 órakor értekezlet a debreczeni egyetem tárgyalóban a városháza nagytermében.

Október 27. A depr. ker. beteg-segélyező pénztár közgyűlése délelőt 9 órakor a városházán.

Okt. 29. d. e. 11 órakor, az iparoskör felolvasása a városházán.

Okt. 29-én d. u. a „Chevra-Kadisa“ közgyűlése.

Okt. 31-én a reformáció emléknapja a főiskolában.

November 1. Egyházkerületi közgyűlés.

— **Fiume-Debreczen.** Két szerelmes lélek megható kitartásával folyik Debreczen és Fiume között a levélváltás, melyek a barátságos találkozás után a rokonszeny tartósságától tesznek tanubizonyosságot. Legújabbán a „Fiumei magyar daloskór“ részéről érkezett M á r k Endréhez, a debreczeni dalárda elnökéhez a következő hangulattal:

„A Debreczeni Dalegylet tekintetes Választmányának.“

Debreczen.

Örökre felejthetetlenek maradnak előttünk ama kellemes napok, — a melyeket egyesületünk régi óhajának s szives meghívástoknak engedve e folyó év nyarán nagrabecült családi körötökben töltött. Eragadtatással emlegetjük maig is a testvériesülésnek, az igaz magyar vendégszeretetnek ama páratlanul szíves megnyilatkozásait, melyekkel lépten-nyomon elárasztottatok. De mindenek fölött emlékeztetek bennünket ama tejedelmi bőkezűségekkel, melyek fogva a debreczeni napok maradandó emléke gyanánt amaz ünnepek jövedelméből egyesületünk zászló-alapjára ezer koronát ajándékoztatok.

Szer-tett dalos testvérek:

Egyesületünk születésével csaknem egyidejű ama gondolat, hogy itt a magyar tenger partján a legkülönbözőbb érdekek és nemzetségek eme gócpontjában, hol a magyar nyelv még legjobb honfitársaink közül is sokaknak idegenül hangzik s hol egyesületünk vállalkozott ama nehéz szerepre, hogy a magyar szóznak és a magyar érzelmenek énekes képviselője legyen: törekvésünket külső jelben is kifejezésre juttassuk, hogy zászlót emeljünk annak a harmóniának, mely édes anyanyelvünkön zendül melynek célja a zenének engesztelő hatalmával a bon szerelmének magas-os eszméjében egyesíteni a különböző nyelveken beszélő rokon kebleket is.

De ezen szándékunkban anyagi erőink hiányában ez ideig a jámbor óhajátson túl nem

mehettünk. Most ti, kedves testvérek ellestétek szívünk legfőbb óhaját s azt magatokévé tévén, minket immár közös célunk, közös eszménk valóztatására segítettek.

Fogadjátok testvéri szívélyes köszönetünket nagylelkű adományotokért. Fogadjátok szíves köszönetünket vendégszeretetetekért s a körötökben töltött napok felejthetetlen — kedves emlékeiért. — Mi rajta leszünk, hogy a szíves vendéglátást a közeli viszontlátáskor családi körünkben viszonzzuk s hogy alkalmat adjunk nektek arra, hogy közös eszménk közös gyümölcsét, a Fiumei Magyar Daloskör zászlaját, a tengerpart első magyar egyesületének zászlaját közösen tartsuk a keresztviz alá.

Addig is mindnyájatokat szívből köszöntve dalártestvéri és hazafias üdvözléssel

a Fiumei Magyar Daloskör 1893. október hó 22-én tartott közgyűlése határozatából

Szobovics,

Killyéni Endre,

elnök.

titkár.

— **Debreczeniek Nagyváradon.** Hiába költik veszett hírét Nagyvárad, Kossuth szerint a magyar Birmingham és a kávinista Róma, Debreczen barátságának. Marad ez hírlapi pletykának, mert valahányszor a két nagy alföldi város komoly téren találkozik, elhalmozzák egymást rokonszenvük nyilvánulásaival. Így történt ez B o t h y László, Bihar megye főispánjának beigtató ünnepélyén is, a midőn úgy H a j d u v á r m e g y e, mint D e b r e c z e n szab. kir. városának küldöttsége a legkitünőbb fogadtatásban részesültek s az ünnepély minden részében a megillető helyet foglalták el.

Az ünnepély részletes leírása olvasható a lapokban. A magunk részéről közöljük azt a szép és megleghangu beszédet, s melylyel az új főispánt A b r a h á m László t. főügyész, mint a debreczeni küldöttség vezetője üdvözölte. Így hangzott:

„Méltóságos Főispán ur! Debreczen szab. kir. város közönsége a megtisztelő és köszönettel vett szíves meghívás folytán teljes lekesedéssel és a legnagyobb örömmel határozta el a szomszédos két testvértörvényhatóság mai díszes és magasztos ünnepélyén küldöttség által részt venni és a két törvényhatóság nagyon is indokolt, teljesen jogosult örömeiben testvériesen osztozni. Nekünk jutott azon kiváló szerencse és nagy megtiszteltetés, hogy Debreczen szab. kir. város közönsége nevében Méltóságodat ezen díszes két törvényhatóság kormányzójává legkegyelmesebben lett kineveztetése és a mai ünnepélyes beiktatása alkalmából tiszteletteljesen üdvözöljük. Méltóságod előtt a magunk és küldöink oszintén érzett örömet, jó kívánatait tolmácsoljuk. — És ez részünkről nem pusztán az udvariasság ténye, hanem kedves kötelesség is egyuttal.

— Mert Debreczen városát Biharvármegyéhez nemcsak szomszédos jó viszony, nemcsak többszörös érdekközösség, hanem történelmi emlékeken nyugvó őszinte jó barátság fűzte mindenkoron és köti össze ma is, s Debreczen város közönsége a legnagyobb örömmel ragadta meg a kedvesen kínálkozó a kalmat, tanúságot tehetni arról, miszerint legforróbb óhajta és állandó igyekezete ez n századokra visszanyúló barátságos jó viszonyt továbbra is nemcsak fentartani, de azt a jövőben még bensőbbé tenni, folytatni és fejleszteni, s a midőn ezen érzelmeinknek itten kifejezést adhatni szerencséseknek valljuk magunkat, egyben biztosíthatjuk Méltóságodat és a bölcs kormányzatára bizott vármegye nagyjérdemű közönségét, miszerint teljes ismeretével annak, hogy a terjedelemben fejedelemiségekkel vetekedő ezen nagy és hazafias törvényhatóságra földrajzi helyzeténél és egyéb viszonyainál fogva a nemzeti kultúra és államesszme szolgálatában mily fontos feladatok várnak. — Debreczen város tiszta magyar közönsége hazafias kötelességének fogja ismerni mindenkoron e testvér törvényhatóságot nagy és nemes missiója teljesítésében egész lelkéből és teljes erővel támogatni, annival inkább, mert

Debreczen város közönsége azon mély meggyőződésben él, hogy a magyar állam megszilárdulásának legerősebb biztosítékát a törvényhatóságok összhangzó, céltudatos, hazafias szellemű működésében találja fel. Ebből kifolyólag azon erős hitben, hogy ezen általunk annyira tisztelt és szeretett két társ törvényhatóság Méltóságod bölcs és tapintatos kormányzata alatt nemcsak a közigazgatás terén, de hazafias erényénél fogva a magyar nemzeti közművelődés szolgálatában is a vezértörvényhatóságok szerepét töltendi be — kérjük az egek urát, adja hogy Méltóságod a gondjaira bizott két ikertörvényhatóság mindnyájunk által hön óhajtott felvirágozását szereteteivel együtt boldogul megérhesse; s ehhez még csak azt kapcsoljuk, kegyeskedjék Méltóságod — s erre kérve-kérjük — minket s küldöinket nagyrabesült jóindulatával megajándékozni. A Mindenható tartsa meg Méltóságod drága életét e két törvényhatóságnak és szeretett közös hazáknak soká, nagyon sokáig. — Éljen!”

Megemlítjük végül, hogy a debreczeni küldöttség még kedden délután meglátogatta S z a k s z ó Rezső apát-kanonokot és volt debreczeni kispóst-plebánust, ki uzsonára házánál marasztotta a rendkívül szíves örömmel látott debreczenieket s meghívta őket tegnap estére is vacsorára, a mit ezek el is fogadtak. A küldöttségek ma hajnalban érkeztek haza.

— **A reformáció emlékünnepe.** A reformáció emlékére, 376-ik évfordulóján annak a világraszóló eseménynek, midőn az egyszerű ágoston rendi szerzetes Luther Márton a 95 tételt kiszögezte a wittenbergai vártemplom ajtajára s ezzel megkezdte a reformáció nagy munkáját, október 31-én nyilvános ünnepélyt rendez a debreczeni főiskola hittan-zaki önképző egylete a kollégium dísztermében. Dr. Erdős József hittanár alkalmi beszédet tart, Lencz Géza 4. th. felolvassa Debreczen reformációjáról írott munkáját; a programot alkalmi kötemény elszavalása és a kántus éneke egészíti ki — Az ünnepélyen szívesen látják a nagy közönséget is.

— **A gazdaközönség érdekében.** Tapasztalati tény az, hogy a katonai lóvásárokon a gazdák által elővezetett lovak nagyon csekély része válik be katonai célokra alkalmas anyagnak. Az eddigi gyakorlat azt igazolja, hogy az elővezetett lovakból 1—2%, jobb esetben 4—5% vásároltatik meg. Hogy e részben a gazdák megkíméltessek az elővezetés költségeitől s esetleg nagyobb legyen a vásárolható lovak száma, a gazdasági egyesület kapcsolatban a lovatöbízottsággal bizonyos módokat gondoskodott. Nevezetesen szakértőkből bizottságot alakít, mely bizottság lehetőleg a helyszínen már eleve megvizsgálja az eladó anyagot, ha valjon katonai célokra alkalmas-e, elő lehet-e vezetni, vagy sem? E célból tisztelettel felhívom a gazdaközönséget, hogy katonai célokra alkalmas lovaikat még e hét folyamán a gazdasági egyesület titkári irodájában jelentsék be, hol a bejelentett lovak jegyzékébe vétetnek s ez alapon fogja a bizottság eljárását intézni. A g a z d e g y l e t e l n ö k s é g e.

— **A debreczeni egyetem.** A fővárosi sajtó igen rokonszenvesen fogadja lapunknak azt a felszólalását, a melyben a debreczeni egyetemnek gazdasági fakultással való megtoldását indítványoztuk. Az „Egyetértés” p. o. ezeket írja tegnap: „Debreczenből igen okos terv hirtérkezik hozzánk, azé a terv tudniillik, hogy az ott felállítandó egyetem filozófiai fakultását összekötik gazdasági főiskolával. Ezt a tervet egyaránt lehet mérlegelni elméleti és gyakorlati szempontból. Elméleti szempontból mi mindig a mellett voltunk, hogy csak javára válhatik mind-gyak főiskolának, ha nemről több ága van egyesítve egy intézetben, hogy ekként a kalmat nyilják mindgyik hallgatónak az intézet egyéb előadásaival megismerkedni s így tágasabb látókörre szert tenni. Elméletileg tehát csak helyeselhetjük az emittett tervet. Még inkább helyeselhetjük ezt gyakorlati szempontból. Debreczen a magyar alföldi

gazdaság központja, természeténél fogva arra van rendelve, hogy az ország gazdasági fötanintézete ott legyen elhelyezve.” — Ezután következik, a mit e tárgyban a „Debr. Ell.” írt. A beregi egyházmegye f. hó 12—13-án tartott közgyűlésén a debreczeni egyetem javára 400 koronát szavaztak meg.

— **A közös hadsereg feleskötését** rendelte el Ő Felsége Gödöllőn kelt legfelsőbb elhatározásával, amiből némely körök komoly következtetéseket akarnak levonni. A budapesti ezredek nov. 1-én esküdnek fel a vérmezőn a király és több főherczeg előtt.

Eddig az volt a szokás, hogy a besorozott hadkötelesek s mikor októberban szolgálatra bevonultak, nem kellett esküt tenniök. Illetékes katonai körökben nemrég azzal az eszmével foglalkoztak, hogy az ujoncokat bevonulásuk után újból föl kelesseketni, hogy a haza és a király iránt való hűségükje mélyebben vésődjék lelkébe. A királyt ezt az eszmét magáévá tette és elrendelte, hogy az idén ne csak az ujonczokat, hanem az összes csapatokat, a régebben szolgáló legégséget és a tisztikart is újból fölkesseék. Az ünnepies fölkesetés minden helyőrségben November hó 1-sén történik meg; Debreczenben is szintén nagy ünnepélyességgel fogják végrehajtani. — Reggel a tisztikar összes tagjai S u v i c h Jenő ezredes vezetése alatt és az ujonczok a róm. kath. templomba mennek istepi tiszteletre, onnan pedig az egész ezred zászlóval együtt vagy a Nyulás mezőre, vagy pedig a P a v i l l o n laktanya előtti térségre vonul, a hol valamelyik katonai lelkész fog a katonákhoz beszédet intézni s fel fog az eskümlinta is olvastatni.

— **A reáliskola köréből.** Tegnap tartotta meg a reáliskolai felsőbb tanuló ifjúság „Önképzőkör-e első alakuló közgyűlését” Dr. Kardos Albert felügyelő tanár rövid bevezető beszédje után a tisztviselők választása ejtetett meg. — Elnökké V i l m o s B é l a VIII. o. kiáltatott ki, jegyzővé U j l a k i G é z a VIII. o., aljegyzővé L i s s z a u e r E r n ő VII. o. pántárnoki tisztséget pedig K o m l ó s y I m r e nyerte el. — Az alapszabályok a legközelebbi gyűlésen határozatnak meg.

— **A hortobágyi pusztá zár alá helyezése.** Egyik helyi lapársunk a „Debreczeni Hírlap” íróját annak idején jó lett volna egy kis felnöttek oktatására pressimálni hivatalosan, mert — a többi között — azt sem tudja, hogy ugyan mit neveznek hát Hortobágynek. A midőn a Hortobágy zár alá helyezéséről beszélni aligha tudja, hogy a Hortobágy egy 50 000 holdas terület, s e közös gyűjtő név alá a M á t a, Z á m, O h a t, A l o m z u g nevű terjedelmes puszták tartoznak. A köznyelven Hortobágynek nevezett területből csakis a M á t a, vagyis a 32653/892. sz. földmívelésügyi rendelettel állategészségügyi járásra osztott 172,000 holdas határnak 28. számmal jelzett járásán lévő s z a t m á r i t e l k i, s z á s z t e l k i és m a c s k a t e l k i méneseket helyezte zár alá a polgármesternek ez évi október hó 19-én 1296. em. szám alatt kiadott rendelete. A földmívelésügyi minisztert pedig a hortobágyi pusztá csupán ezen egyetlenegy részének elzáratásáról a tanács ugyanazon nap 9171/893. sz. a. felterjesztésével értesítette, kérvén, hogy: „ezen jelentésünket tudomásul venni s egyszersmind a fentiekből (t. i. a tett fővintézkedésekből) meggyőződést szerzeniméltóztassék, hogy a fenyegető ragályelhárítására ugya törvényben előirt minden szükségesnek látszó óvintézkedések megtétele s jövőben is megtétele fogynak.” — Hol van hát a valóságos tényeknek eltussolása akár a mi részünkről, akára tanács részéről? A rendőr főkapitány különben tegnap már előterjesztést tett a tanácsnak, hogy mivel a mátai járáson zár alá helyezett lovak, széna és fedél nélkül vannak, s a december 20-ig elrendelt zárlatilag kíván-

nak téve az éhségnek és hidegnek, mulhatatlanul szükséges, hogy a tanács e tekintetben is intézkedjék.

— **Felolvasás.** A debreczeni iparoskörben e hó 29-én, d. e. 11 órakor Stern Győző felolvasást tart „A kézi ügyesség jelentőségéről az iparban.” Az érdekesnek ígérkező felolvasás a városháza tanács-termében fog megtartatni.

— **A „Chevra-Kadisa”** izr. szent egylet 1893. október hó 29-én, vasárnap d. u. 3 órakor az izr. hitközség Szent-Anna-utcai tanács-termében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya lesz az elnök megválasztása. A jelöltek Kohn Adolf, Falk Lajos és Hirschfeld Ármin.

— **Meglopott csendőrök.** Elekes András Kis Csapó utcai 795. sz. alatti lakos ma reggel a II. kerületi rendőrkapitányságnál jelentést tett arról, hogy kertjének kerítésén, mely udvarát a Péterfia utcára néző csendőrlaktanyától választja el, ma reggel csomagot talált s abban volt egy fekete nadrág ugyanolyan színű kabát továbbá csendőri ócska lovagló nadrág Kati István névvel jelezve. Voltak továbbá a csomagban három térfűing, egy fekete kalap, egy pár sarkantus csizma zsebkendők, kötők, borotva, cigareta, dohánytartó és egyéb apróságok, minden a legnagyobb rendtelenséggel begyűrve. A tárgyakat valami élelmes tolvaj a csendőrlaktanyában szedte össze, míg a csendőrök a szobákban tartózkodtak. Lehet, hogy éppen át akart mászni az Elekes András háza udvarára, mikor valamitől megijedhetett s az előre felakasztott csomagot ott hagyta a kerítésen. A tárgyak a rendőrségnél vannak letéve, ha a felsült tolvaj kézre kerül, akkor lopás kísérletének vétségéért a kir. ügyészség fogja felelősségre vonni.

— **A tornaegyleti választmány** ma este 6 órakor gyűlést tart amelynek tárgyát a közgyűlési előkészületek és a tisztviselők kandidálása fogja képezni.

— **A debreczeni gazdasági iskola fennállásának** tegnap volt 25-dik évfordulója. Az intézet legelső igazgatója Tormay Béla miniszteri tanácsos hosszabb táviratban üdvözölte ez alkalomból a tanári kart.

— **A szegény- és közegészségügy országos rendezése.** Ungmegye alispánjától tegnap egy szépen megfogalmazott átirat érkezett Debreczen város tanácsához, az iránt, hogy Ungvármegye közönségének egy országos közegészségügyi kongresszus összehívásának és a közegészségügygel szoros kapcsolatban álló szegényügynek országos rendezése tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratát Debreczen város közönsége hasonló szellemű felirattal pártolja — Ungmegye feliratában arra kéri az országgyűlést, hogy az egészségügyi kongresszust, melynek összehívása iránt az országos egészségügyi egyeletet is megkereste, — erkölcsileg támogassa; a belügyminisztert pedig a közegészségügynek és az attól különösen a szegény vidéken elválaszthatatlan szegényügynek egyöntetű, országos, a közadakozás alapelveire helyezett és a községi autonóm jogkörből kivont módon reformálni célzó és az egész ügyet teljesen felölelő törvényjavaslat benyújtására utasítsa. Az ember- és fajszertet szellemétől áthatott felirat referálás végett az egészségügyi tanácsnoknak van kiosztva.

— **A debreczeni léta vasút** építésére Debreczen város által megszavazott 80 000 frtnak az utolsó alappól fedezését a kereskede-

lemügyi miniszter jóváhagyta s erre vonatkozólag következő leíratot intézte a mai napon a városhoz:

„Folyó június hó 23-án 91/5251 sz. a. belügyminiszter nrhoz intézett s a nevezett miniszter ur által ugyanazon évi július hó 16-án 59.369 sz. a. hozzámm áttett felterjesztésére, melyben a debreczeni-létei h. é. vasut segélyezésére 1892. évi szept. hó 19-én és 30-án tartott közgyűlésében 135/7624 sz. a. hozott határozatával megszavazott 80.000 frt fedezésére felezendő kölcsön után esedékes kamat és tőke-törlesztési részleteknek az utalap terhére leendő kifizetését, illetve az idézett közgyűlési határozatot erre vonatkozó részében is jóváhagyani kérem — a következőkről értesitem a város közönségét: A szóban forgó segélyezésnek, az utalap terhére való engedélyezését a felterjesztésben felhozottak alapján újból megfontolás tárgyává tevén, nehogy a vasut létesítése a szóban forgó támogatás visszavonása által esetleg veszélyeztessék, kivételesen megengedem, hogy a fenti célra felveendő kölcsön után esedékes kamat- és tőke-törlesztések, az utadó alap terhére történjenek, illetve, hogy ezen évi részletek a köz-uti költségvetésbe évenként beállítassanak. Az alap állására való tekintettel kikötötte azonban, hogy a kölcsön oly feltételek mellett vendő fel, miszerint ez ügyletből folyólag a köz-uti alapra évenként 5000 frtnál nagyobb teher ne háruljon.

— **Széniori székfoglaló** Jánossy Zoltán kiváló képzettségű szénior tegnap tartotta székfoglalóját az akadémiai VI. számú teremben. — A sokat ígérő beszéd meghallgatására az összes ifjuság és a tanárkarok is megjelentek. Jánossy Zoltán „a keresztység mint világvallás” című tanulmányával egy tanárkar, mint az ifjuság teljes meglegedését érdemelte ki.

— **A hatósági fertőtlenítő** köteleességeit megszabó utasítás tervezetét ma mutatta be dr. Sarvály Gyula t. főorvos a tanácsnak. Ez utasítás szerint a most rendszeresített hatósági fertőtlenítő állással főként ragályos betegségekkel szemben követendő óvintézkedések végrehajtása és ellenőrzése van összekötve.

— **Zene-estély.** Az „Angol királynő” szaloda éttermében ma este a Rácz Károly zenekarának közreműködése mellett zene-estély tartatik.

— **Boszuálló szerelmes.** Nagy Gábor h. nánási lakos 18 éves kondás bojtár, augusztus hó utóján a mikor gazdája Máró Sándor katonai gyakorlatra behíva volt, — a vele hitlenkül élő Bocskay Juliánával szerelmi viszonyt akart volna folytatni. De arra az asszony nem lett rá, ezért elhatározta hogy felgyújtja a házat, s a f. év szept. 3-án este 11 órakor a házat felgyújtotta egy gyufával, melyben Bocskai Juliánna s a kis kondás feküdték, mikor már látta hogy felgyült, onnan elszaladt s bujdokolt, míg nem a csendőrség elfogta. A törvényszék, mely következőleg alakult meg: Mocsy József elnök, Ujhelyi András és Konrad Samuel bírók, dr. Berger Andor jegyző, dr. Kósa Zsigmond ügyész, Márk Endre védő, miután vádlott tetteit határozottan beismerte, 6 évi fegyházra 5 évi hivatalvesztésre s 220 frt kártérítésre ítélte. Az ítélet felebbezett.

— **Katonaság.** Az állandó katonai vegyes felülvizsgáló bizottság e hó 27-én gróf Dégenfeld József főispán elnöklété alatt ülést tart az „Arany Bika” szállodában. Idáig bejelentett a honvédség részéről 9, a közös hadseregétől 4 hadköteles. Az 1874. és 1875. évben született itjak népfölkelési összeírás véget jelentkezőenek minél előbb a Komáromy-féle házban elhelyezett katonai ügyosztályban.

— **Egy gyógyszerár pinczéjének égése.** H. Dorogon 22-én a gyógyszerár pinczéje benzin előmlés miatt kigyuladt, de a gyorsan előrobogó tűzoltóság dr. Demkó főparancsnok vezényletével a tüzet csakhamar lokalizálta. Az égő balsamok illatos füstje az egész piacot ellepte. A pinczében a szénasavas vizgyártáshoz szükséges karbondioxidos vastartályok is voltak, melyeknek gyors eltávolítására maga Raj-

zinger Sándor gyógyszerártulajdonos is vakmerő elszántsággal törekedett. Sikerült is e tartályokat mielőtt csak kevésbé átmelegedtek volna, a tüztől elszigetelni. Az egész pincze gyógyszerár tartalma semmivé lett, de a tűz a délutáni órákban már teljesen elfojtatott.

Törvényszéki csarnok.

— **A joggyakornokok segélydíja.** Az igazságügyminiszter utasította az adóhivatalokat, hogy a joggyakornokok segélydíjait, az eddig követett eljárástól eltérőleg, a jövő hó elsejétől kezdve nem havi utólagos, hanem havi előleges részletekben szolgáltatassák ki. A segélydíjas joggyakornokok ennek folytán a folyó hó végén s illetőleg a jövő hó elején egyszerre két havi segélydíj-részletet kapnak, a mi kétségtelenül kellemes meglepetés lesz reájuk nézve.

* **Leszkay a 39. gyalogezred parancsnoksága ellen.** Leszkay András jelenleg Aradon állomásozó s volt debreczeni szinigazgatónak a helybeli cs. és kir. 39. gyalogezred parancsnoksága, illetve a VII. hadtest parancsnoksága ellen a katonazenekar megvonása miatt indított perében e hó 23-án d. e. Deák Ferencz kir. járásbíró előtt tárgyalás tartott. Szönyegre kerültek pedig a tanuk vallomásai. Leszkay igazgató részéről jelen volt dr. Kemény Mór felperesi ügyvéd, a VII. hadtest parancsnokságát pedig dr. Váznai Ernő temesvári ügyvéd képviselte. Mindkét ügyvéd megtette észrevételeit a tanuvallomásokra. Ítélet e tárgyaláson még nem hozatott.

Apró-cseprő.

* **Amerikai élcslapokból.** (A sükséges hazug.) Az olyan kéjutazó-társaság, melyben nincs legalább egy hazug ember, unalomra van várható. Az olyan asszony, a kinek új kalapja van, nem szeret zárt fogaton kocsikázni. — Nem lehet mondani, hogy az eső egyformán éri az igaz és a nem igaz lelkű embereket, mert az utóbbiak rendszeresen ernyővel járnak. — (A bevándorlói Rodaba.) Bevándorlói biztos: „Mi a nemzetisége? Bevándorló nő: „Ir származású vagyok!” „És foglalkozása?” „Francia dajka” — (Ez is ok.) „Mit te Jackhoz mégy férjhez?” „Hisz sohasem voltál belé szerelmes.” „Persze, hogy nem.” „De hát akkor mért mégy hozzá?” „Azért, mert tartottam tőle, hogy külföldben még beleszerethetnék!”

* A megnyerő egyéniség.

X: — Nagyon megköszöném önnek, ha nem mutatta volna be nekem Kárpáti urat. Vasárnap 25 forintot nyert el tőlem a tarokkjátékban.

Y.: — Hiszen jó előre megmondtam, hogy Kárpáti ur a közelebbi ismeretségnél — nyerni szokott!

* **A hozomány.** Khon Mór leánya jegyben járt egy fiatal emberrel, kinek jövődöbeli apósa 500 forintot ígért a házasság napjára. Egyik barátja megkérde tőle, miért nem ül meg már a menyegzőt. „Mert még nincs meg a hozomány, csak 250 forintom van.” „Nos, add oda neki a 250 forintot s maradj a többivel adós.” Így akarok én is tenni, csak az a bökkenő, hogy még csak azt a 250 forintot szereztem meg, a melyikkel — adós akarok maradni!

Távolban.

A hegytetőn megállva,
Nézek a messze tájra,
A hol te vagy, te vagy;
A napsugár tőled jó,
Innen siet a felhő,
Én biztatom: haladj!

Estére altatónak
Lágy harmatok ha hullnak,
Érezd meg csókomat!

S álmod ne űzze szélyel,
Mig az ég zengi éjjel
Áldó fohászat!

De ó! te is, kelő nap,
Szerelmét angyalomnak
Hozd el sugáridon;
Igy bár legyünk akárhol,
El nem szakaszt a távol,
Ha szívünk egybefon!

Fejes István.

* **A gyümölcsstörköly értékesítése.** Müller Sándor szerint az alma és körte vegyi alkotórészei átlagosan a következők: hamu 05, fehérje 05- szénhidrát 13, faszáka 2, víz 84%. A gyümölcs kisajtolása után a törkölyben csak elenyészően kevés tápláló anyag marad, melyet nem volna érdemes tápszerűen használni. A gyümölcsstörkölyt ugyancsak főleg tanninból és savakból áll. Egyik alkotórész sem igen alkalmas tápláléknak. Észleletei szerint ugyan a törkölyt, mindjárt sajtolás után, vízbe áztatva és durva árpakorpával keverten az állat szívesen eszi, de nagyobb mennyiségben a tejre károsan hat, mely csak hamar megsavanyodik, majd kesernyős lesz tőle. A törkölyt, melyet hordóba korpával keverten télire elraktak, a marha nem ette meg, mert átható, savanyú szaga volt. Kíváncsinos, hogy más valaki szerencsésebb legyen kísérleteivel, mert így évente rengeteg törkölyt egyszerűen a szemétdombra dobunk, s csak ritkán ligozzuk ki azt még egyszer ecetkészítés céljából. A kedvező eredmény azonban nagyon kérdéses, mert a gyümölcs tápanyaga igen csekély. Például egy munkás akarná fehérjességigleiteit ebből fedezni, naponta 15 kgr. gyümölcsöt kellene elfogyasztania. De a törkölyt még más módon is fel lehet használni. A legtöbb megsejtetlenül kerül ki a prés alól. Ha tehát a törkölyt összelapátoljuk s jó kerti földön elhintjük, tavasszal számtalan vadgyümölcs-csemete buvik ki, a melyek sokszor szintén jól jövedelmeznek. A törkölymaradványoknak vegyi vizsgálata trágyaértékük szempontjából szintén kíváncsinos volna, mert azokat egyrészt a talajtól elvont tápanyagok alkotják. Ez ellemzés alapján a hiányzó vagy elégtelen tápanyagok hozzátétele útján számos kompost-trágyát lehetne előállítani, a mely ismét a gyümölcsfák termőképességére a legjótékonyabban hat. A gyümölcsfák törkölyvel való s megfelelő formában tört nő trágyázása minden esetre ajánlatosabb volna, mint a maradványoknak mostani céltalan felhasználása szántóföldek és rétekre.

A kis lutri húzásai.

— Október 25-én. —

Brünni	64	45	56	69	72
--------	----	----	----	----	----

Közgazdaság.

* **Déli gyümölcs-vásár.** A déli gyümölcs- és gyarmatáru küldeményeknek, melyeket eddig csak jelentéktelen részben szállítottak Fiumén át, ez utirányúak való megnyerése érdekében, mint tudva van, messzemenő díjszábsí és kezelési intézkedések történtek. Kapcsolatban ezekkel a déli gyümölcs idénye alatt a budapest-dunaparti teherpálya udvaron déli gyümölcs-vásárok (aukció) tartottak, melyekre a déli gyümölcsöt az Adria hajói a déli olaszországi kikötőktől Fiuméig, onnan pedig gyorsított menetű tehervonatok Budapestre szállították. A vásárok kezdete, a múlt évi dec. 13-a óta f. évi márc. végéig 17 ily különvonal érkezett 25.655 métermázsos déli gyümölcs rakományával. Ebből Budapesten maradt 16.977, tovább szállított Temesvárra 1067, Kassára 1688, Aradra 846 Pozsonyba 1266, Debreczenbe 423, Ujvidékre 820, Szatmárra 416, Bécsbe 1310, és Lembergbe 843, métermázsos stb.

Debreczeni piac. Okt. 24-diki heti vásárban gabona neműek közül piacra került buza 340.00 mm, 6.80—6.75—6.80 frt kétszeres 274 mm, 5.80—5.75—5.70 forint rozs 212.00 mm 5.00—4.95—4.90 frt. árpá

253.00 mm 5.20—5.15—5.10 frt. zab 314.00 mm. 6.20—6.15—6.10 frt, tengeteri 185.00 mm. 6.00—5.95—5.90 frt, köles —4.00— frt köleskása 9.00 frt, burgonya 2.00 frt. Széna, 100 kilónként, I. r. 2.20, II. r. 1.80. montliszt 14.40, zsemleliszt 12.80 frt. Ló felhajtattott 260 darab, elkelt 75 db. Szarvasmarha felhajtattott 1400 darab, elkelt 425 db. Sertés felhajtattott 3450 db. elkelt 2150 db. Sovány sertés páronként 6—12 hónapos 15—25 frt, 22—18 hónapos 25—35 frt, 18—24 hónapos 35—45 frt, öreg sovány 45—65 frt. Kóvér sertés kilója 42—44 kr. 100 kiló szalonna 64—67 frt, hajtógó 60 frt, üzletirányzat élénk.

Husárak: marhahus kilója 44, 46, 48. 50 52, 54, 56 (kóser) 60 kr. Borju hus 54—60 kr, sertéshus 40—46 kr. Juhus 32 kr.

Napszáma: férfi saját kenyeren 1.00 ellátással 80 kr. nő saját kenyeren 75 kr., ellátással 55 kr., gyermek saját kenyeren 40 kr., ellátással 25 kr.

Négy köbméter tölgy tűzifa 12 frt, nyárfa 7 frt. — Négy köbméter fa felvágása 2 frt 60 kr. beszállítása 1 frt 20 kr.

1 hektoliter ó-hegyi bor 40—60 frt. 1 hect. uj-hegyi bor 34—40 frt.

Érték-tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1893. okt. 26-án.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4% — — —	116.30	116.60
„ vasuti beruházási kötvény 4 1/2% — — —	126. —	127. —
„ koronajárdék 4% — — —	93.40	93.80
„ regále váltásági kötvény 4 1/2% — — —	100. —	100.50
Osztrák aranyjárdék 4% — — —	119.50	120. —
Egység állam kötvény 4 1/2% — — —	96.60	97.10
Tisza-szegedi 4% — — — nyereség-sorsjegy	141.50	142.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény — — —	407. —	407.50
Osztrák hitelrészvény — — —	331.90	332.10
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv. — — —	114.25	114.75

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy — — —	126.75	127.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os — — —	114.75	115.75
Magyar vöröskereszt sorsjegy — — —	12. —	12.50
Osztrák „ „ — — —	18.50	19. —
Olasz „ „ — — —	13. —	13.50
Bazilika sorsjegy — — —	9.50	9. —
Jó-sziv „ — — —	2.90	3.20

Pénz nemek:

Cs. és kir. arany — — — — —	5.90	5.95
20 márkás arany — — — — —	12.44	12.48
20 frankos arany (Napoleon d'or) — — — — —	10.05	10.09
Sovereignes — — — — —	12.63	12.68

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok

Október hó 24. Hízott sertés árak:
I Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilon felüli súlyban) —. —. krig. Öreg közép (páronként) 300—400 kilogramm súlyban —. —. krig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 45—46 krig. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogramm súlyban 46—46.5 krig. — Fiatal könnyű (páronként 250 kgr. terjedő súlyban) 47—48 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kgr. felüli súlyban) 43—44 krig. — Közép (páronként 220—280 kgr. súlyban) 44—45 krig. Könnyű (páronként 220 kgr. terjedő súlyban) 46—48 krig. A hízott sertés üzletirányzata: változatlan.

Debreczeni városi színház.

Idény-bérlet 22. szám. I Kis bérlet 2 szám.
Páros Páros.

Sardou Viktor színműve.

Ma Csütörtökön, 1893. évi okt 26-án:

FERNANDE
vagy
a földalatti Paris.

Színmű 4 felvonásban. Irta Sardou Viktor. Fordították Paulay E. és Szerdahelyi K.

Szigligeti Ede énekes vigjátéka.

leszállított helyárrakkal

Holnap Pénteken, 1893. október 27-én:

LILIO MFI.

Eredeti énekes vigjáték dalokkal és tánczokkal 3 felvonásban, írta Szigligeti Ede. Zenéjét írta Szerdahelyi József.

I-ső s z a k a s z : **A szomszéd ur.** —
Személyek:

Szilvay Tódor, professzor	Hevesi
Camilla kiasasszony	Locsarekné
Mariska, növendéke, árva	H. Csillag A.
Liliumffy vidéki színész	Tapolezai Dezső
Szellemffy vidéki színész	Krémer Jenő
Történik Kolozsvárott.	

II-dik s z a k a s z : **A két Schwartz.** —
Személyek:

Kányai, fogados Mező-Telegden	Püspöki Imre
Erzsi leánya	Bogyó Ilona
Gyuri, pinczér	Rózsahegy
Liliumffy, színész	Tapolezai Dezső
Szellemffy, színész	Krémer Jenő
Szilvay professzor	Hevesi
Mariska, gyámleánya	H. Csillag A.
Szomszédasszony	Borcsaimé
Adolf, Svartz pesti fogados fia	Nádasi
Uraes	Halmi
Legény	Vank Pál
Szolgáló Kányainál	Takácsné
Legények, leányok, gazdák, cigányok. Történik Mező-Telegden, Kányai kocsmájában.	

III-dik s z a k a s z : **Kányai uram.** —
Személyek:

Szilvay professzor	Hevesi
Mariska, gyámleánya	H. Csillag A.
Liliumffy, színész	Tapolezai Dezső
Szellemffy, színész	Krémer Jenő
Kányai fogados	Püspöki Imre
Erzsi leánya	Bogyó Ilona
Gyuri pinczér	Rózsahegy
Svartz, pesti fogados	Sándor Emil
Adolf fia	Nádasi J.
1-ső persecutor	Palóczy Pál
2-dik persecutor	Hubai A.
Legények, leányok, gazdák, cigányok. Történik Kányainál.	

Holnapután Szombaton 1893. október 28-án:
ujbetanulással

Trapezunti hercegnő.

Offenbach operettje 3 felvonásban.

M Ü S O R:

Szombaton, Október 28-án: „A trapezunti hercegnő”, operette Offenbachtól.

Vasárnap, október 27-én: „Az igmándi kis pap”, Berczik Árpád népszínműve.

Szerkesztői posta.

Chicago. Az érdekes közleményt köszönjük. Nagyobb hitelesség kedvéért névvel jegyezzük alá; ráösm-nnek annál a lapnál arra a regardera, mely miatt az író kivételt tesz. Érdeklődve várjuk a következő cikket. Érdekes adat a levelében az is, a mely a Fernand Ferdinánd világhírű-utjára vonatkozik. Ennek értelmében a leendő trónörökös a világ körül tett útjában épen félnapot töltött a chicagói kiállításon, hanem az „öreg Bécs”-et csak kívülről szemlélte meg, mert sokan várták megérkezését belül. Általában incognitóját szigorú gondossággal megtartotta, mindíg zárt coupéba utazott. A bécsi megérkezéskor mondott „Nicht sühber Oesterreich” felsohajtsa tehát lehetett pillanatnyi hangulat kifejezése, de azért Chicagóban a főherceg még sem akart par force „oestr-icher”-nek feltűnni. Mintha nem ösmerné eléggé a maga Bécsét — Bécsből! Az amerikai lapok különben megtámadják a főherceget tartózkodó magatartásáért, holott valószínű, hogy éppen az amerikai demokratikus és republikánus

érzékenységét nem akarta fölkelteni a maga főhercegi rangjának külső járulékaival!

Elta. A regény, vagy másféle rovatunk bizony az aktualis közlemények miatt szokott elmaradni. De hát ez nem gyakori dolog s igyekszünk lehetőleg elkerülni.

Boljanicz. („B o s n y á k o r s z á g b ó l.”
I.) A Plus-Lajthánia-ból írott dolgokat nagy örömmel, köszönettel vettük és kérjük a folytatásokat. Az író kívánságát — természetesen — szem előtt tartjuk s a képes lapnál is megtörténtek az ohajtott lépések. Az eredményt tudni fogjuk. Többet levélben.

Neolog. Hogy ugyanazon hangzatu, de más értelmű kifejezések valamely nyelvben nem szövegességre mutatnak, bizonyítja a 180,000 kifejezéssel bíró francia nyelv, melyben hasonhangzása szavak bőven fordulnak elő p. u. l'air = a levegő és l'air = az ária; prope = saját és tiszta, péche = barack és halászsom, louer = dicsérni és kibérelni, prêt = kölesön és kész; vagy voix = hang, voie = ut, vois = látok (olvasd mindhármát voá, a Szajna folyó, a szent és a kebel egyenlően „sz z e n”-nek hangzik. Az angol nyelvben, mely mintegy 70,000 kifejezéssel rendelkezik, is fordulnak ily hasonló hangzása szavak elő, p. u. no = nem, now = most és know = tudni (olvasd nó); sa w = láték, saw = fűrészelni (olvasd szá) stb.

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1893. október hó 1-től. —

(Egységes vasuti (zóna) idő szerint.)

Debreczenből indul :

Budapest felé (gy. v.)	reggel	8 ó. 40 p.
Budapest—Nagyvárad felé	délután	12 ó. 36 p.
	este	10 ó. 31 p.
P.-Ladány—Nagyvárad felé	délután	3 ó. 32 p.
Szatmár—M.-Sziget felé	délután	3 ó. 51 p.
"	este	8 ó. — p.
"	éjjel	3 ó. 05 p.
Miskolcz—Kassa felé (Misk.-tól gy. v.)	reggel	8 ó. 45 p.
"	este	8 ó. 05 p.
1) Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	délután	3 ó. 58 p.
H.-Böszörmény—Büd	m. á. v.-tól reggel	5 ó. 48 p.
Sz.-Mihály felé	vásártérről	6 ó. 04 p.
"	m. á. v.-tól délután	3 ó. 37 p.
"	vásártérről	3 ó. 50 p.
2) Füzes-Abony—Kassa felé	m. á. v.-tól reggel	5 ó. — p.
"	vásártérről	5 ó. 13 p.
Füzes-Abony felé	m. á. v.-tól d. u.	4 ó. 03 p.
"	vásártérről	4 ó. 15 p.

Budapestre érkezik :

a reggel 8 ó. 40 p.-kor induló	gy. v. d. u.	1 ó. 50 p.
a déli 12 ó. 36 "	sz. v. este	8 ó. 05 p.
az este 10 ó. 31 "	" reggel	5 ó. 50 p.

1) Kassára érkezik este 11 ó. 02 p.
2) F.-Abonytól **gyorsvonat.**

Debreczenbe érkezik :

Budapest—Nagyvárad felől	délután	3 ó. 31 p.
"	este	7 ó. 09 p.
"	éjjel	2 ó. 40 p.
Nagyvárad—P.-Ladány felől	reggel	7 ó. 41 p.
M.-Sziget—Szatmár felől	reggel	7 ó. 55 p.
"	délután	12 ó. 16 p.
"	este	10 ó. 16 p.
Kassa—Miskolcz felől	reggel	8 ó. 07 p.
1) Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	déli	12 ó. 06 p.
Kassa—Miskolcz felől	este	7 ó. 20 p.
B.-Szt.-Mihály—	vásártérről	8 ó. 09 p.
H.-Böszörmény felől	m. á. v. hoz	8 ó. 17 p.
"	vásártérről	7 ó. 41 p.
"	m. á. v. hoz	7 ó. 50 p.
F.-Abony felől	vásártérről	7 ó. 50 p.
"	m. á. v. hoz	8 ó. — p.
2) Kassa—F.-Abony felől	vásártérről	5 ó. 16 p.
"	m. á. v. hoz	5 ó. 25 p.

Budapestről—Debreczenbe indul :

a délután 3 ó. 31 p.-kor érkező	sz. v. reggel	8 ó. 25 p.
az este 7 ó. 09 p.-kor érkező	gy. v. délután	4 ó. 55 p.
az éjjel 2 ó. 40 "	sz. v. este	7 ó. — p.
" " 2 " 40 "	erk. sz. v. (P.-Ladányban	
	átzállással)	este 9 ó. 15 p.

1) Kassáról indul reggel 4 ó. 55 p.
2) F.-Abonyig **gyorsvonat.**

Kiadó és laptulajdonos :
„Osokonai” nyomda és kiadó r.-t.
Felelős szerkesztő :
Komlóssy Dezső.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy

a KIS BIKA SÖRCSARNOK

piacz utozai helyiségét
a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelőleg

átalakítottuk.

Midőn új átalakításában a már eddig is kedvelt sörcsarnokot a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani szerencsénk van, főtörök-vésünk lesz, hogy üzletünkben a n. é. közönség reggeltől késő estig friss és izletes ételeket s tisztán kezelt italokat nyerhessen.

Naponként Kőbánya legkitűnőbb korona söre kapható.

A n. é. közönség további szives jóindulatába ajánlva magunkat
vagyunk tisztelettel

Özv. Fehér Hermanné és fia.

MED. UNIV.

Dr. Sichernann Adolf orvos
testgyógyászati, massage és gyógy-gymnastikai rendelése

Debreczen, Nagyuj-utca 1708

A gyógykezelés tárgyai : A gerincoszlop elferdülései, a mellkas angolkóros görbülései, a végtagok rendellenes fejlődései, törések és ficamok után visszamaradt táplálkozás zavarok. Gyomor- és bélbántalmak. Izmok és ízületek csuszos bántalmai. Izlombok és ízületi merevségek. Neuralgiák és a neurathenia különböző fajtái stb.

Rendelés egész napon át.

Öreg és fiatal

férfiaknak!

Regeneráció-készítmények.

Dr. Müller főtörzsorvos által számos év óta kitűnő eredményekkel használva mindenféle idegbetegségek ellen, melyek az idegek szétrongosodása (titkos ifjúkori bűnök) stb. stb. következtében álltak be és amelyek szellem és a test időelőtti hanyatlását vonják maguk után. Különösen kipróbálva erősítőszereül férfi-elgyengülések ellen. Ara pontos orvosi használati utasítással 3 frt. 10 kr. postával csomagolásért 25 krral több.

Egyedüli fő és előállítási-raktár :
St. György-gyógyszertár, Bécs V/2 Wimmergasse 33, a hova minden levélbeli rendelés intézendő. I.

Cholera ellen

ajánlok I. rendű Champagnergyárból próbaküldeményt 5 nagy üveg (0.8 decis) vörös vagy fehér

BORPEZSGÓT,

bérmertve szállítva, csomagolással együtt

5 frtért.

Nagyobb mennyiségűnél árengedmény.

STEIN MÓR

BUDAPESTEN, Teréz-körút 15.

Schönberger Vilmos

DEBRECZEN, a városháza alatt

leszállított árban ajánlja
férfi, női és gyermek cipő nagy raktárát

ugys-intén
gyermek, fiu, és férfi eszímák, kalapok, norinbergi és tajték pipa raktárát. Bőröndök, esernyők, nyak-kendők és vízmentes posztó halina eszímák.

Berlini és igen finom nagy posztó kendők, vászon, káves teríték és függönyök nagy választékban.

4 lepedővászon ezeltől 1-10 frt mtrje, most csak 45 kr.

Eladó

a boldogfalvai kertben
szép nyári lakkal bíró
5 nyilas jó karban levő
szőlő.

Bővebbet a kiadóhivatalban vagy a szerkesztőségben.

9292—1893.

HIRDETÉMÉNY.

A Hortobágy pusztának a Hortobágy folyón túli része 1893. November 1-től 1894. Január végéig juhok legeltetésére téli legelőül kiadatik.

Olyan juh után, mely a folyó évben a Hortobágy pusztán legelő adóval volt megróva, a téli legelő bér darabonként 8 kriban, minden más juh után pedig darabonként 15 kriban alapítottatik meg. A legelőbér a városi alapítványi pénztárnál fizetendő le, a honnan nyerendő nyugtára az adószámvevőség hajtó czédulát ad.

Hajtó czédula nélkül hajtandó juhok tulajdonosai, valamint azok is, kik a váltott mennyiségnél többet hajtának legeltetésre a legeltetési szabályrendelet értelmében büntetettek.

Vidékről hajtandó juhok a hortobágyi állatorvos által a Kátán megvizsgálandók, addig küllegelőre nem bocsáthatók. — Legelőpénz feivételére csakis a városi alapítványi pénztári hivatal van feljogosítva.

Téli legelőre hajtandó minden juh a mátai biztosnál bejelentendő a hajtóczédula felmutatása mellett.

Debreczen, 1893. Október hó 19.

A városi tanács.

Jutányos, szabott árakon

kaphatók

Szabó Lajos fiai

czégnél:

Divatos női ruhaszövetek,
Francia flanelok, Kasán, Moldon,
legújabb flanel, selyem és bársony
BLUZOK.

szines és fekete selymek,

mosó velezek,

Téli Himalaya kendők.

Selyem és haraszt kendők,

Gyermek ruháskák és felöltők,

Normal gyapju és pamut alsó-ingek,

ujjasok és nadrágok

téli harisnyák, keztyűk.

Az idén szép raktárt tartunk:

Brassói és Gácsai posztókban.

Nyereménytulajdonosok kerestetnek!!

Gazdátlanul hever

20 millió forint.

Az 1887. óta megjelző „Telegraph” sorsolási lapnak az a programja, hogy a még most is gazdátlanul, parlagon heverő esedékes sorsjegy-nyereményeket, melyek a **husz millió forintot meghaladják**, tulajdonosaik jogos birtokába juttassa.

Ebbeli törekvésünket eddig is oly siker koronázta, hogy a legnagyobb örömmel konstatalhatjuk, hogy a hozzánk beküldött tömeges kérdézősködések folytán teljesített kutatások meglepő eredményre vezettek, amennyiben igen nagy összegeket juttattunk ily módon a sorsjegy-tulajdonosok kezeihez.

A sok millió azért hever parlagon, mert a sorsjegy-tulajdonosok nem törődnek sorsjegyeik számaival és nem tartanak megbízható sorsolási közlönyt.

Mindamellett, hogy lapunk előfizetési ára

egész évre csak 1 frt,

előfizetőink között évenként még

20 drb

Jósziv-sorsjegyet

s sorsolunk ki, és pedig minden év január, április, július és október 1-én 5-5 darabot. E sorsjegyeknek okvetlenül nyerniök kell és van a nyeremények között **40,000, 30,000 és 20,000** koronás főnyeremény is.

Oly sorsjegy-birtokosoktól, kik a lapra elő nem fizettek és sorsjegyeik számának kihuzása iránt kérdézősködnek, a válasza egy 10. kros bélyeget kérünk.

Előfizetést az év bármely napján posta utalványok útján elfogadunk.

TELEGRAPH

sorsolási közlöny kiadóhivatala.

Budapest, Váci-körút 43.

Kardos Lászlónál

Kossuth-utca.

Férfi, női és gyermek

FEHÉRNEMŰEK.

Tréfás rajzu gyermek zsebkendők.

Finom női és uri

BATIST KENDŐK.

Legjobb faj harisnyák.

Legszébb francia ruha flanellek.

Elegáns koci pokróczok.

Legjobb faj flanelle takarók,

(l. a.)

„Hasznos a takarékoság”

azért ajánljuk mindenkinek a legújabb és legdivatosabb

női felöltőinket,
női ruhaszöveiteinket,

barchetek, francia chiffonok,
gradlik

és többféle kitűnő áru czikkeinket; melyeket, mivel a ráuk jövő építkezés miatt ideiglenesen kikell hurcolkodniuk

rendkívüli olcsó

leszállított árakon

bocsátjuk a n. é. közönség szives rendelkezésére

teljes tisztelettel!

Tóth Testvérek,

város-ház épület, Kossuth-utca.

STERNBERG ÁRMIN és TESTVÉRE

cs. és kir. szab. hangszeripar
BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 36. szám



Saját készítményű, minden nemű hangszerek és azok kellékei és alkatrészei. Mindennemű hangszerek és zenélőművek javítása és hangolása szakszertű pontossággal eszközölteik.

A Columbus

szimbalművészi megújított az eddigi pamut- és ezernézet erős és csengő hangot nyerünk általa. Minden verőre bárki ráhuzhatja és mindenkor le is huzhatja. -- Sohasem pusztul el. -- Ára a verőpáncsokkal együtt az utóbbiak minőségéért 250, 3.- és 350 Kétféle „COLUMBUS” verőj-árja 1.- frt.

Legújabb! Legújabb!

INTONA

változó ércjátéklapokkal és korlátlan műsorral.

Ezen új találmányu hangszerrel minden előzetes tanulmány és zeneismeret nélkül száz meg száz tetszés szerinti zenedarabot lehet játszani.

Ára 12 frt, a kótalapok darabja 30 kr.

Megrendelések az árak előleges beküldése mellett vagy utóvétellel teljesíthetnek.

SZŐNYEGEK,

függönyök.

ágy- és asztal-terítők,

butórszövetek, viaszkos vásznak

takarók és löpörócok

SZABÓ LAJOS FIAI

czégnél.